

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

104. основно училище „Захари Стоянов“ – гр. София

ж.к. Гоце Делчев
ул. Костенски водопад № 60
район Триадица

тел. 859 51 92
тел./факс 859 51 24
e-mail: ou_104@abv.bg

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

учебна 2022/2023 г.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е приета на заседание на Педагогическия съвет (Протокол № 11/7.09.022г.) и е утвърдена със Заповед № 1374/09.09.2022 г. на директора на училището

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с ПМС № 100/08.06.2018 г., както и в други национални, областни, общински и училищни политики с такава насоченост.

I. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

1. Анализ на състоянието

Отпадането от училище и/или преждевременното напускане на образователната система е институционален, социален, а също и педагогически проблем, чието преодоляване е обект на целенасочена училищна политика.

През уч. 2021/2022 година в 104. ОУ“Захари Стоянов“ в дневна форма са обучавани 772 ученици. В училището няма ученици, които попадат в дефинираните по-долу групи:

- **преждеременно напуснали училище** (съгласно Препоръка на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г.) – лица между 18 и 24 години, които напускат системата на образование и обучение след завършване на основно или по-ниско образование и които не участват в никаква форма на образование или обучение;
- **отпаднали от училище** – ученици до 18-годишна възраст, отписани от училище преди завършване на последния гимназиален клас, ако същите не са записани в друго училище.

За периода на предходната учебна година учениците са допуснали отсъствия, както следва:

Учебна година	Общ брой отсъствия по уважителни причини		Общ брой отсъствия по неуважителни причини		Брой ученици с над 5 отсъствия по неуважителни причини	Общ брой ученици
	Брой отсъствия	Брой отсъствия на ученик	Брой отсъствия	Брой отсъствия на ученик		
2019/2020	39124	48,97	1200	1,5	17	799
2020/2021	47248	59,7	365	0,46	7	792
2021/2022	49583	64,22	371,5	0,48	8	772

През последните три години във връзка с въведените изменения в процедурата за извиняване на отсъствия, контролът върху начина на извиняването им се облекчава от регламентираното подаване на заявления от родител за извиняване на отсъствия. Провеждат се периодични проверки на своевременното отразяване на отсъствията и проверки на документите за извиняване на отсъствията.

В резултат на множество разговори на училищния екип с ученици и родители за допуснати отсъствия бе констатирано:

1. **Извинените** отсъствия са направени по следните причини:

- здравословни, за които са представени съответните медицински документи;
- семейни, удостоверени със заявление от родител/настойник;
- за участие в извънкласни и извънучилищни дейности, съгласно годишния план на училището и получени покани за включване в такива мероприятия;
- моментна липса на интернет свързаност;

2. Сред основните **причини** за натрупване на неизвинени отсъствия се открояват, както следва:

- Нежелание на ученика да полага учебен труд по определени предмети;
- По-голямата част от отсъстващите ученици нямат трудности в усвояването на учебния материал, а по-скоро са с ниска мотивация и са под влияние на външни фактори;
- Наличие на конфликтни отношения със съученици;

Екипът отчита въвеждането на възможността за провеждане на синхронно обучение и организация на обучение в ОРЕС, осигуряването на устройства за работа в електронна среда и интернет свързаност като фактор за намаляване на неизвинените отсъствия, както и за сравнително ниския брой извинени отсъствия, допуснати в условията на карантинирани ученици, поради заболяване или карантиниране на член на семейството. При реализираното обучение от разстояние във връзка с обявеното извънредно положение и впоследствие извънредна обстановка, поради разпространението на COVID-19 е постигнато включване на всички ученици.

Отчетена е необходимостта да се провежда системен диалог със семействата за строго спазване на графика за учебното време и намаляване на извинените отсъствия, поради несъществени семейни ангажименти.

Тенденцията за сравнително намален брой отсъствия по неуважителни причини се запазва, въпреки връщането на учениците в училищна среда. Увеличението при отсъствията по уважителни причини се дължи на фактори от здравословен характер.

2. Предприети мерки от училището по превенция и ограничаване на отпадането:

Обект на специално внимание са учениците, при които се наблюдава липса на родителски контрол, ученици които през предходната учебна година са допусkali повече от 5 неизвинени отсъствия. Училищният екип полага системни мерки и търси съдействие от родители и институции.

В изпълнение на училищната програма от страна на училището са предприети мерки, както следва:

- *Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането:*
 - Отразяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и общини по местата на преместване на учениците.
 - Наложени санкции от ПС за неизвинени отсъствия на 1 ученик.
 - Подаване на информация за ученици, допуснали повече от 5 отсъствия по неуважителни причини.
 - Контрол на редовността на воденето и отчитането на отсъствията на учениците от учители и класни ръководители, коректно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация – извършени 6 проверки.

- *Възпитателни мерки за превенция на отпадането.*

Работа с учениците

- Изготвяне на индивидуална оценка на учениците в риск от отпадане и своевременно включване в училищния регистър на застрашените от отпадане ученици.
- Предприемане на индивидуални мерки и дейности за превенция на ученици в риск на ниво училище.
- Включване в дейности на училищния ученически съвет и създаване на подкрепяща среда – организиране на ученически пространства, забавни музикални междучасия, гледане и обсъждане на филми с учебно-възпитателна цел, провеждане на занятия по подхода „връстници обучават връстници“ и др.
- Паралелкови дейности и изяви за превенция на отпадане и работа с деца в риск, съгласно плановете на класните ръководители.
- Индивидуална и допълнителна работа с учениците с отсъствия – консултации, беседи, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви.
- Включване на учениците в риск от отпадане в извънкласни и извънучилищни дейности – участие в училищни празници, организиране на спортни празници и състезания, екскурзии, и др.

- Участие на училището в НП „Отново заедно“.
- Включване на учениците с ниски резултат в групите за компенсиране на пропуски през м. юни.
- Установяване на диалог училище – институции, имащи отношение към проблема и провеждане на съвместни инициативи с МКБППМН, инспектори от ДПС-МВР.

Работа с родителите

- Запознаване на родителите с нормативните актове и училищни документи (ПДУ, мерки и др.), засягащи техните задължения и отговорности, както и дейности по превенция на ранното напускане на училище.
- Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището.
- Индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.
- При необходимост, осъществяване на посещения от страна на педагогическия персонал по домовете на деца в риск.

Работа с педагогически специалисти и непедагогически персонал

- Изготвяне училищни документи, насочени към подобряване на организационно-административната култура на длъжностните лица (Инструкции за организиране дейността на класните ръководители в часовете за консултиране на родители и ученици и водене на училищната документация, Инструкция за водене на дневник на паралелка V – VII клас, образци на писма до родители и институции, система за формално общуване с родители, Механизъм за контрол на редовното и точното отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация и др.).
- Готовност за включване на Педагогическия съветник към екипите за обхват при необходимост, съгласно чл. 5 ал.9 от Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.
- Готовност за техническо, административно и организационно съдействие на екипите за обхват при необходимост.

В резултат на изпълнението на програмата през учебната 2021/2022 година може да се направят следните изводи:

- Прилаганите мерки са оказали очакваното възпитателно въздействие и броят на допуснатите отсъствия, както и учениците, носители на неизвинени отсъствия, е значително по-малък в сравнение с предходните години.
- Повишила се е организационно-административната култура на учителите и класните ръководители по отношение на регистрирането и отчитането на отсъствията на учениците.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Недопускане наличието на ученици отпадащи от училище и недопускане на преждевременно напуснали образователната система чрез провеждане на целенасочена и ефективна училищна политика и координирани действия и мерки.
2. Осигуряване на институционална подкрепяща среда спрямо ученици в риск от отпадане чрез създаване на положителни нагласи към образователния процес, изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.
3. Привличане към каузата на родителите и насърчаване на участието им в училищните инициативи.
4. Поетапно подписване на споразумение с родителите за съвместна работа за подкрепа на ученика.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.
2. Създадени условия и повишена мотивация за посещение на училище.
3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.

IV. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини, в сравнение с предходната учебна година:
 - брой отсъствия в края на срока/учебната година;
 - брой санкционирани ученици за отсъствия;
 - брой ученици с 5 и повече отсъствия по неуважителни причини;
 - брой ученици, положили изпити за определяне на срочна и/или годишна оценка по учебни предмети поради допуснати отсъствия.
2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.
3. Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни дейности.
4. Брой родители, на които е оказана институционална подкрепа 1 бр.

V. ФИНАНСИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. От бюджета на училището;
2. Целеви средства за осигуряване на:
 - учебници на учениците от I – VII клас;
3. От НП на МОН;

4. Проекти;

VI. МЕРКИ И ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

Дейности за реализиране на мерките и политиките	Изпълнител/и	Срок
1 ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА		
1. Приемане на програма за превенция на отпадането от училище в съответствие с Областната стратегия за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.	Директор	15.09.2022
2. Сформиране на училищни екипи за подкрепа на личностното развитие на ученици в риск, съгласно разпоредбите на ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование.	Директор	30.09.2022
3. Прилагане на нови подходи в работата с родителите: - участие в дейността на обществения съвет; - алтернативни родителски срещи; - съвместни дейности – по паралелки; - индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца;	Класни ръководители	През учебната година
4. Включване в плана на класните ръководители на дейности за превенция на отпадане и работа с ученици в риск и техните родители.	Класни ръководители	15.09.2022
5. Включване на учениците в риск от отпадане в специфични училищни дейности: - за изява на творческия им потенциал – училищни празници, състезания, конкурси и др.; - инициативи, насочени към гражданско, екологично, патриотично възпитание; - свободен достъп до училищна спортна база; - по проекти; - за кариерно ориентиране и консултиране; - за превенция на рисковете и здравословни житейски избори;	Ръководители на групи, учители, пед.съветник психолог	През учебната година
6. Създаване на подкрепяща среда за учениците със СОП и условия за приобщаващо образование за ученици в риск от отпадане:	ЕПЛР	През

- изготвяне на планове за подкрепа за личностното развитие на учениците в риск и с ниска мотивация; - консултиране и допълнителна работа; - целенасочена подготовка за НВО; - недопускане на прояви на агресия и тормоз;		учебната година
7. Повишаване обхвата на учениците, включени в ЦОУД и осигуряване на условия за ефективното ѝ провеждане.	Класни ръководители, учител в група	През учебната година
8. Дейности на ученическия парламент и ученическите класни съвети в подкрепа на ученици в риск от отпадане вкл. и по подхода „Връстници обучават връстници“.	Педагогически съветник, ръководство на ученическия парламент	През учебната година
2 ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ		
1. Повишаване на уменията на педагогическите специалисти за: - работа с ученици с различни обучителни затруднения; - успешно взаимодействие между училището и семейството;	Главни учители	Съгласно плана за квалификация
2. Предоставяне на своевременна обща подкрепа		
3. Консултиране на учениците в риск и родителите им относно възможностите за продължаване на обучението във форми, различни от дневна форма на обучение.	Педагогически съветник	През учебната година
4. Ежемесечно подаване на информация в ИСРМ за ученици с 5 и повече неизвинени отсъствия.	Класни ръководители Определено длъжностно лице за работа в ИСРМ	До 15-то число на месеца
5. Ежемесечно подаване на информация за отсъствията на учениците чрез информационната система на МОН – модул „Отсъствия“.	Директор	До 5-то число на месеца
6. Съвместни дейности с Обществения съвет: - провеждане на родителски срещи за запознаване със законовите разпоредби, права, задължения и отговорности на всяка от страните по изпълнение на	Директор, обществен съвет	През учебната година

държавната политика за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.		
7. Контрол по спазване на задълженията на учителите по регистриране на отсъствията на учениците, посещаемостта на учебните часове и извънучебните дейности.	Директор	Ежемесечно
8. Контрол по спазване на задълженията на класните ръководители за оформяне и отчитане на отсъствията на учениците.	Директор	Ежемесечно
9. Осигуряване на подкрепа на класни ръководители и учители в работата с ученици в риск: - консултации със специалисти и експерти от Д „СП“, МКБППМН, МВР-ДПС и др.	Педагогически съветник	През учебната година
10. Извършване на своевременна оценка на риска от отпадане и адекватна реакция спрямо ученици, застрашени от отпадане.	Класни ръководители	През учебната година
11. Подпомагане ефективното провеждане на обучение в електронна среда и ОРЕС – обучения на нови ученици, родители и учители, техническа безопасност на нуждаещите се.	Председател на квалификационната комисия и ЗДАСД	Септември, октомври 2022 и при преминаване в електронна среда през годината.